

יחסי ישראל-מוסקבה יחמירו, וזאת במידה ניכרת על רקע המתיחות בגבול הסורי. אחרי התקרית של החודש שעבר, הבהירה ברית-המועצות כי להבא תגיב בצעדים גלויים על כל פעולה ישראלית שאינה מוצאת חן בעיניה. גירוש המזכיר השני דויד גביש הוא חלק ממדיניות זו.

צפוי מאבק משולש בהנהלת הסוכנות, בין מפא"י, אה"ד ות"ת העבודה והמפר"ל, על כיבוש עמדת-המפתח החשובה, ראשות המחלקה המאוחדת לעליה ולקליטה. עד כה עמד בראש מחלקת העליה איש המפר"ל שלמה זלמן שרגאי, ואילו מחלקת הקליטה פוצלה לאחרונה בין צביה לובוטקיין מאחזות-העבודה לבין אברהם ציגל, איש מפא"י. עתה החליטה הנהלת הסוכנות לאחד את שלוש המחלקות, אולם עוד זמן רב יעבור עד שיימצא פיתרון לחלוקת המחלקה המאוחדת בין שלוש המפלגות. כי הפעם, יוכל המנהל לא רק לזכות בגיבוי טוב לעצמו, אלא להבטיח שאנשי מפ"י יגתו שלו לא יהיו בין המפוטרים.

בעיית הח"כים הערביים של מפא"י לא תיפתר בקלות. אחרי שהעולם היה גילה לפני שבועיים, כי אבא חושי עמד לשלם לכל אחד מהם 20 אלף לירות, התערבה מזכירות

המפלגה, ואסרה את ביצוע העסקה. ה"ח"כים, שאחדים מהם במצב כספי דחוק, ימשיכו ללחוץ למען כיבוד ההתחייבויות. ייתכן שלפחות אחד מהם יפנה ל"יועץ ראש-הממשלה לעניינים ערביים, על מנת שיעזור לו בהלוואה, במקום בו נכשל חושי.

פעולה-נגרית הצפויה מצד חושי: נסיון להדיח את שמואל טולדאנו מתפקידו כיועץ לענייני הערביים, ולמנות במקומו את

יהושע חבושי, מנהל מדור המיעוטים במשרד העבודה. חבושי, היושב בחיפה, נחשב לאיש של חושי ושל אמנון לין, אף כי שר העבודה יגאל אלון נוהג לר"אות בו דווקא איש הנאמן לו.

אם תתקבל תוכנית ספיר, ידרוש השר לסלק מן הממשלה את כל השרים שהתנגדו או הפריעו לקבלתה. אות ראשון לכך כבר ניתן במעריב, עיתון המשרת את ספיר, שהסתמך על השינויים בממשלה הבריטית כדוגמה שיש לחקותה. הטענה: לא יתכן כי שרים שהתנגדו לתוכנית מסוימת יהיו ממונים על חלק מביצועה. במערכה זו תהיה צפונה גם דרישה מרומזת להדיח את לוי אשכול עצמו.

מלחמת-האחים בחרות תתייחס ותסתעף בחודשים הקרובים, בעיקבות חלוקת התפקידים ב"הנהלה החדשה. הפשרה שהושגה מאפשרת את הקמתם של שני מנגנונים מקבילים ויריבים בכל רחבי התנועה: אלי עזר שוסטסקא, שקיבל את ההסברה, יקים מנגנון מקביל למערכת-ההסברה של יוחנן באדר. בעוד שמערכת-האירגון נשארה בידי אחד מחסידי בגין, יקימו מתנגדי-בגין מערכת-אירגון שניה ומקבילה לכל הבלקניסטים, באמתלה של הכנות לבחירות הבאות — תיק שנמסר להם רשמית. תוך כדי כך יאשימו חסידי בגין את יו"ר ההנהלה, יעקוב מרידור, שהיה אחד מהם, בחולשת-אופי ובכניעה ליריבי בגין.

לא מן הנמנע, שעל רקע זה תבוא התפטרותו של יו"ר מרכז התנועה, יוחנן באדר. בצורה זו ינסה להביא לידי משבר גלוי, שיאלץ את בגין לפעול נגד האופוזיציה.

מפלגה אחרת שתסבול מתסיסה פנימית: מפ"ם. בכמה מן הסניפים העירוניים מתגבשת אופוזיציה חריפה להנהגת המפלגה, בעיקר על רקע התוכנית הכלכלית של ספיר. בסניפים אלה הועלתה הדרישה לפרוש מן הממשלה.

ועידת המפלגה, שנועדה להתכנס בעתיד הקרוב, נדחתה לשנה, מחשש של התי מרדת הנציגים העירוניים. גם הדרישה לכנס את המועצה הארצית תידחה, כיו מועצות אלה מורכבות מנציגי הסניפים, ואלה ממורמרים על ההנהגה, שהיא כמעט כולה על סהרת אנשי-הקיבוצים, אף כי בבחירות האחרונות להסתדרות קיבלה מפ"ם כ-80% מקולותיה בערים.

בקרב יתחדש הוויכוח על הכתיב העברי. היוזם הפעם: עיתונאי ישראלי ידוע, שגיבש הצעה מפורטת לשינוי הכתיב הקיים, על-ידי הכללת העיצורים.

קיימים סימנים של התחדדות היחסים העדתיים בבני ברק. זאת עלולה להיות תוצאה של התנגשות בין נציגי העדה הבבלית במועצת העירייה, לבין ראשי השלטון המקומי. הבבלים, המרוכזים ברובם בפרדסיכ, טוענים כי העירייה מפלה אותם לעומת החלק "האשכנזי" של בני-ברק, אפילו בתתן שירותים דתיים. ואילו בקרב תושבי פרדסיכ רבה התרועעות על שראשי העיר טענו כי ריבוי הפשעים במקום הוא תוצאה ישירה של ריכוז עולי בבל. הסטטיסטיקה, כפי שעולה בבל מפרטים אותה, מוכיחה כי ריבוי הפשעים הצעתי-רה הוא תופעה של בני-טובים, "אשכנזים" דווקא.

העם

לגיון הזרים

האם יש בארץ ממשלה?

לכאורה כן. ולראייה: מתקיימת ישיבה שבועית של הממשלה, בה מוסרים השרים, שחזרו מחו"ל, דו"ח מפורט על נסיעותיהם לשרים המתכוננים לנסוע לחו"ל.

אך האם מושלת ממשלה זו? נראה שלא. כי מזה כמה שבועות היא יוצרת "תוכנית" כללית. יצירה זו נמשכת יום אחרי יום, בי קוליקולות, תוך תקיעה בחצוצרות העתונות. התוכנית משתנה פעמים ביום — פעם כשמופיעים הבוקרונים, פעם כשמופיעים ה"צהרונים". כל פלג בממשלה מוסיף לה כל

בפעולת השבוע הופלו שני מטוסים סורי, מהם אחד חדיש ביותר, דבר שהוכיח שוב את העליונות הטכנית של ישראל. הוא גם הסיח את העיניים של האזרח הישראלי מתוכניות ספיר, מילא אותו לשעה קלה סיו פוק וגאווה.

לכן עשו הסורים דבר שכל שרי ממשלת-אשכול גם יחד לא יכלו לעשות. וכאילו כל זה לא מספיק, בא עריק מחיל-האוויר העיראקי ורומם את ליבו של האזרח הישראלי במתנה שלא היתה עוד כדוגמתה: מטוס מיג שנחת בישראל מרצון.

יחסי מרחביים

תייר מהפכן

האיש נמוך-הקומה, שישב השבוע בחדר-האוכל של קיבוץ מירע, כשהוא לבוש בגדי חאקי ודומה לכל קיבוצניק אחר, הוא בעל פאראדוקסים רבים.

שמו, עבד-אל-ראוק עבד-אל-קאדר, מביע סגידה כפולה לאללה, אבל הוא עצמו כופר גמור, ודוגל במארכסיזם-לניניזם. הוא סורי-למחצה ולאגירי-למחצה, אבל כיום לא נותרה לו אלא הנתיבות הצרפתית. הוא בא לארץ כצינוני — אולי הערבי היחיד בעולם כולו המגדיר את עצמו כך, הוא פעל ל"מען חרות אלגיריה, אך אינו יכול לדרוך עוד על אדמתה.

42 נשות האמיר. האיש שאינו יכול לחזור לאלגיריה, הוא צאצאו הכפול של אדם אשר גופתו הועברה לאלגיריה רק לפני חודש מדמשק, בטקס ממלכתי מפואר. האמיר עבד-אל-קאדר אל-גיאירי ("האל-גירי") היה הגיבור הלאומי הראשון והאחרון של אלגיריה, עד לזר האחרון, היה זה האיש שלחם מלחמת-חרות ממושכת ורבתי-תהילה ככובש הצרפתי, מ-1832 עד 1847. מלחמה זו נכשלה, לבסוף, בגלל אהי-היכולת לאחר את האלגיריים, והאיש הוגלה למדמשק, שהיתה אז תחת שלטון תורכי.

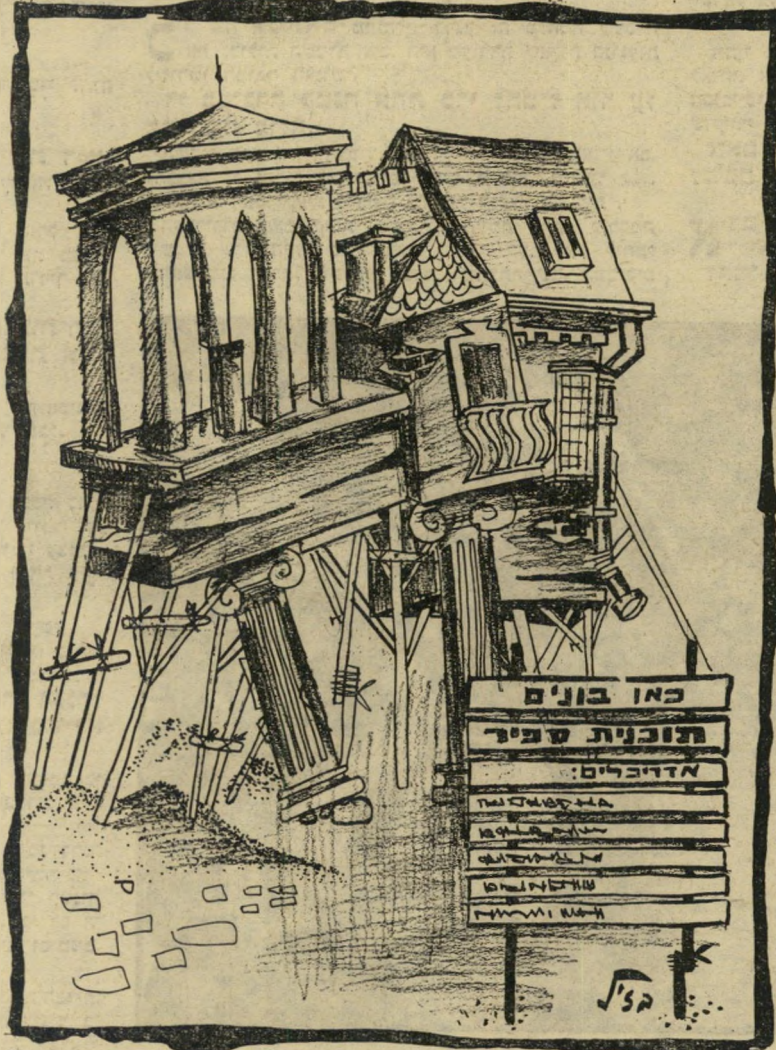
את מרצו הרב השקיע האמיר הגולה ב"הקמת דור חדש: כעורת 42 נשים הוליד כמה עשרות בנים ובנות גם אביו וגם אמו של עבד-אל-ראוק הם נכדיו של עבד-אל-קאדר האגדתי.

הפעילות הפוליטית של המשפחה לא תמה בבואה למדמשק. אחי-סבו של עבד-אל-ראוק נתלה בכיכר פומבית בדמשק על-ידי ה"תורכים, באמצע מלחמת-העולם הראשונה, בגלל פעולתו לחרות הערבים. כעבור שנתיים נתלה דודו של עבד-אל-ראוק באותה כיכר על-ידי לורנס איש-ערב, שניסה להמליך ב"דמשק את פייסל."

עבד-אל-ראוק עצמו נטה שמאלה. כאשר נכנעה צרפת לנאצים ב-1940, הקים מחתרת למען צרפת החופשית — עוד לפני שעשה זאת דה-גול. הוא עזר לבריטים ולצרפתים החופשיים לכבוש את סוריה, זכה בהמורה באזרחות צרפתית מלאה.

"סוכן הציונות". בינתיים זכה עבד-אל-קאדר גם באזרחות אלגירית. כי כאשר קם הפל"ג, היה מראשוני פעיליו בצרפת. אך כאשר ניצחה מלחמת-השיחרור האל-גירית, מצא את עצמו באופוזיציה. היא התנגד למישטרו של אחמד בן-בלה, עזר להקים באלגיריה מחתרת שמאלנית, נכלא והואשם כ"סוכן הציונות והאימפריאליזם". במשך 13 חודשים ישב בכלא — אבל בניגוד לחששו לא עונה ולא הוצא להורג. לדבריו: "האשמתני את ראשי המישטר בכך שהם פאשיסטים, מענים ומדכאים, ושהם סוכניו של עבד-אל-נאצר. לכן הם רצו להוכיח לי שאינם פאשיסטים, שאינם מענים ושאינם רוקדים לפי חלילה של קאהיר". סיבה סבירה יותר: עבד-אל-קאדר כבר היה ידוע מדי בעולם מכדי מכדי שדאי היה למישטר לחסלו. הוא הוחזק במאסר גם כשהוהלך ב"בלה על-ידי בומדיאן. לבסוף, בלי הודעה מוקדמת, הועלה על מטוס והוטס לצרפת. אך דרכונו האלגירי לא הוחזר לו — ועתה הוא נשאר בעל גיריות צרפתיים בלבד.

אשה ותורה בקיבוץ. האישום כ"סוכן ציוני" נבע במקרהו של עבד-אל-קאדר (המשך בעמוד 16)

שליבים של בים

כמה ימים פרטים חדשים, הסותרים את ה"פרטים הקודמים. אבל זה לא מפריע לממשלה — כי גם אופוזיציה אין בארץ. חרות עסוקה במריבות פנימיות אינסופיות, כולן על רקע אישי, ללא שום ויכוחים על עקרונות או דרכים פוליטיות. מפלגות אחרות, כמו מק"י, יצאו לחופשה קולקטיבית כרגעים המכריעים של המאבק על הצעות ספיר, מסתובבות ב"רחבי העולם. רפ"י מצטלמת בחיאט-נאם, שם היא פועלת בניגוד לקו בן-גוריון, ה"דוגל בהתקרבות לסיק. כשיש אופוזיציה כ"זאת, קל להיות ממשלה כזאת.

קשה להתאפק. למרבה המזל ישנם הסורים — ואין כמותם כשיש צורך לאחד את המדינה. הצבא הסורי פועל כולו כ"ליגיון-הזרים של ממשלת אשכול. מזה חודשים מתריעה הממשלה הסורית על המזימות של ישראל, בשיתוף-פעולה עם האימפריאליסטים, להתקיף את סוריה, מפני שזו התקרבה לברית-המועצות. המסקנה ה"מתחייבת מטענה זו היא שכדאי לסוריה ל"התאפק, ולא לספק תואנות להתקפות עליה. אבל הסורים אינם יכולים להתאפק. כאשר התקיפו, השבוע, סיריה ישראלית שעלתה על שירותן בכינרת, בשטח ריבוני ישראלי מר"בהק — הומינו על עצמם התקפת-נגד בלתי-נמנעת. הדבר בא דווקא שלושה ימים אחרי שרמטכ"ל צה"ל, יצחק רבין, איים בפירוש בפעולה נגד סוריה, אם תפעל נגד ישראל.

* התרגום המילולי של השם: עבדו של (אללה) המשביר, עבדו של (אללה) בעל-היכולת. אלה הם שניים מ-99 הכינויים ה"רשימיים של אללה, שרוב השמות הערביים גזורים על פיהם.

** פייסל בן-חוסיין, שהפך לאחר מכן אבי שושלת המלוכה העיראקית. לורנס ה"בריטי ניסה להמליכו כדי למנוע את הש"לטות הצרפתים בסוריה.